

จากใจผู้จัดการ

ปรับอัตรา

เงินอุดหนุน

กรม. เห็นชอบข้อเสนอ
กสศ. ปรับอัตราเงินอุดหนุน
อย่างมีเงื่อนไข สร้างหลัก
ประกันโอกาสทางการศึกษา

สแกน QR Code เพื่อเปิดอ่าน

กรม. เห็นชอบข้อเสนอ กสศ. ปรับอัตราเงินอุดหนุนอย่างมีเงื่อนไข สร้างหลักประกันโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนจากครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดของประเทศมากกว่า 1.3 ล้านคน

สวัสดิ์ศรีรับเพื่อนภาคีกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จากใจผู้จัดการ กสศ. ฉบับเดือนมีนาคมนี้ ผมมีหนึ่งในข่าวดีที่ทาง กสศ. และหน่วยงานภาคีพยายามผลักดันกันมาหลายปีจนประสบความสำเร็จเพื่อนักเรียนยากจนพิเศษมากกว่า 1.3 ล้านคนทั่วประเทศ มาบอกเล่ากับทุกท่านครับ

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม ที่ผ่านมา กรม. มีมติปรับอัตรา 'เงินอุดหนุนทุนเสมอภาค' จากเดิม 3,000 บาท เป็น 4,200 บาท อันเป็นผลจากความร่วมมือของคุณครูมากกว่า 400,000 คนจากสถานศึกษามากกว่า 30,000 แห่งจาก 6 หน่วยงานต้นสังกัดทางการศึกษาทั่วประเทศที่ช่วยกรรณารอกข้อมูลการคัดกรองความยากจน และติดตามการมาเรียนและพัฒนาการของนักเรียนทุนเสมอภาคมากกว่า 1.3 ล้านคนตลอด 4 ปีที่ กสศ. และ 6 หน่วยงานภาคีได้เริ่มดำเนินโครงการนี้มาอย่างต่อเนื่อง

“หนึ่งในพันธกิจสำคัญในการจัดตั้ง กสศ. คือการปฏิรูปหลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้ด้อยโอกาสในระบบการศึกษาจาก 50 สตางค์สุดท้าย เป็น 5 บาทแรก”

เป็นการตอกย้ำให้เห็นว่า การร่วมลงทุนสร้างระบบฐานข้อมูลและการคัดกรองซึ่งเป่ากลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการมีระบบจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างมีเงื่อนไขเพื่อป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 1.3 ล้านคนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงสำเร็จการศึกษาระดับมัธยม (ม.3) คือสิ่งที่ส่งผลโดยตรงต่อการขยับนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ โดยประสบการณ์ทำงานของ กสศ. บอกเราว่าการมีข้อมูลที่ชัดเจน มีน้ำหนัก มีมิติเชิงลึกที่ใช้อ้างอิงและเชื่อถือได้ จะสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคมและผู้กำหนดนโยบาย เพราะเมื่อมองเห็นรูปร่างหน้าตาของปัญหาแล้ว สิ่งที่จะตามมาย่อมหมายถึงข้อเสนอที่ตรงจุดว่าปัญหานั้นควรแก้ไขอย่างไร

เรื่องนี้ต้องย้อนกลับไปก่อนการเกิดขึ้นของ กสศ. ประเทศไทยมีงบประมาณทางการศึกษาให้กับเด็กเยาวชนจากครัวเรือนได้เส้นความยากจนคิดเป็นร้อยละ 0.5 หรือประมาณปีละ 2,500 ล้านบาทจากงบประมาณทั้งหมดปีละ 500,000 ล้านบาท หรืออาจกล่าวได้ว่า

ระบบการศึกษาไทยมีการลงทุนเพื่อกลุ่มเป้าหมายที่ยากจนที่สุดของประเทศเพียง 50 สตางค์เท่านั้นเมื่อเทียบกับงบประมาณด้านการศึกษา 100 บาท

กระทั่งเมื่อปี 2561 ที่มีการก่อตั้ง กสศ. ให้เป็นกลไกกระตุ้นเชิงระบบ ในการดูแลช่วยเหลือเด็กเยาวชนจากครัวเรือนยากจนที่สุด 15-20% ของประเทศให้สามารถปฏิรูประบบการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาก็ได้ถูกจัดสรรไปยังเด็กเยาวชนจากครัวเรือนได้เส้นความยากจนมากขึ้น โดยมีเป้าหมายจาก 50 สตางค์สุดท้ายเป็น 5 บาทแรกให้ได้ ซึ่งจากการทำงานอย่างต่อเนื่องระหว่าง กสศ. และหน่วยงานภาคีทั้ง 6 ต้นสังกัดทางการศึกษา

จากปี 2561 ถึงปี 2566 ปัจจุบันงบประมาณเพื่อนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษได้มีการปรับเพิ่มจากร้อยละ 0.5 เป็นร้อยละ 1.5 แล้วหรือเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าภายในระยะเวลา 4 ปีหลังจากการจัดตั้ง กสศ. ขึ้น

ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนี้สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปการจัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษาในระดับนานาชาติตามเป้าหมายการ

พัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติข้อที่ 4 หรือ SDG4 ที่องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้พยายามขับเคลื่อนตลอด 7 ปีที่ผ่านมาให้ประชากรผู้ด้อยโอกาสและยากจนที่สุดซึ่งมักอยู่ในลำดับความสำคัญของการจัดสรรทรัพยากรในลำดับท้าย ๆ ได้รับการจัดสรรทรัพยากรเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

สำหรับประเทศไทยหากเรามองย้อนกลับไปตั้งแต่การริเริ่มโครงการเรียนฟรี 15 ปี เราพบว่าตลอด 13 ปีที่ผ่านมา เงินอุดหนุนนักเรียนยากจนที่จัดสรรในอัตรา 1,000 บาทสำหรับเด็กประถมศึกษาและ 3,000 บาทสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นแทบไม่มีการปรับอัตราเลย

กระทั้งการทำงานของ กสศ. ร่วมกับคุณครูกว่า 400,000 คนทั่วประเทศจากโรงเรียนกว่า 30,000 แห่ง ใน 6 สังกัดการศึกษา ที่ปูพรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลนักเรียนเพื่อจัดคะแนน

ความยากจนเป็นรายคนตลอด 4-5 ปีที่ผ่านมา ทำให้พบว่ารายได้เฉลี่ยครัวเรือนของนักเรียนในกลุ่มยากจนพิเศษเป็นจำนวนเท่าไร่ ลดลงต่อเนื่องทุกปีสวนทางกับค่าครองชีพที่พุ่งสูงขึ้น

ข้อมูลเหล่านี้ ได้ถูกรวบรวมเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนทุนเสมอภาค ซึ่งได้รับการตอบรับจาก ครม. มาแล้ว 2 ครั้ง จากเดิมในปี 2561-2562 ที่นักเรียนยากจนพิเศษได้รับคนละ 1,600 บาท/ปีการศึกษา เป็นคนละ 3,000 บาท ในปีการศึกษา 2563-2566 และล่าสุดมติ ครม. เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ได้อนุมัติเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนทุนเสมอภาคจาก 3,000 บาท เป็น 4,200 บาท โดยจะทยอยปรับเพิ่มในลักษณะขั้นบันไดต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ปีการศึกษา 2567) จนเต็มตามอัตราในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (ปีการศึกษา 2569 เป็นต้นไป) ดังนี้

ปีที่ 1 (2567)

อัตราเดิม บวกร้อยละ 40 ของส่วนที่ปรับเพิ่ม 1,200 บาท นักเรียนทุนเสมอภาคได้รับ 3,480 บาท

ปีที่ 2 (2568)

อัตราเดิม บวกร้อยละ 70 ของส่วนที่ปรับเพิ่ม 1,200 บาท นักเรียนทุนเสมอภาคได้รับ 3,840 บาท

ปีที่ 3 (2569)

อัตราเดิม บวกร้อยละ 100 ของส่วนที่ปรับเพิ่ม 1,200 บาท นักเรียนทุนเสมอภาคได้รับ 4,200 บาท

ความก้าวหน้าของการปฏิรูปการจัดสรรทรัพยากรเพื่อเด็กเยาวชนในครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ 15-20 ของประเทศอย่างยั่งยืนนี้ เกิดจากความทุ่มเท พยายามในการติดตามส่งต่อข้อมูลนักเรียนเข้าสู่ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ของความก้าวหน้าด้านข้อเสนอนโยบาย อันเป็นผลต่อเนื่องจากความร่วมมือของเพื่อนภาคีทุกฝ่ายว่าพลังของ 'ฐานข้อมูล' คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ กสศ. สามารถทำบทบาทหน้าที่ในฐานะ 'ตัวเร่งปฏิกิริยา' (Catalyst) และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกลไกเชิงระบบในการจัดสรรทรัพยากรลงไปสู่ประชากรที่ด้อยโอกาสที่สุดได้ภายในช่วงเวลาที่เร็วขึ้น

โดย กสศ. ขอส่งคำขอบขอบคุณไปยังคุณครูทุกท่าน รวมถึงโรงเรียนทุกสังกัดการศึกษาที่ทำให้ กสศ. มีข้อเท็จจริงของสถานการณ์ มีประสบการณ์จากหน้างานที่ตรงกับช่วงเวลาจริงของปัญหา และนำไปสู่ความเชื่อมั่นในการพิจารณาของสำนักงานประมาณ ซึ่งผลดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ตกไปถึงเด็กมากกว่า 1.3 ล้านคนทั่วประเทศ

ในอีกด้านหนึ่งฐานข้อมูลนักเรียนชุดเดียวกันได้ถูกส่งผ่านไป
ถึงภาคธุรกิจเอกชนที่ตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ทางการศึกษา
ของประเทศ เกิดเป็นจุดตั้งต้นของความร่วมมือในการทำงาน
ลดความเหลื่อมล้ำที่หลายหน่วยงานขยับเข้ามาเป็นพันธมิตร
กับ กสศ. ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นมา อาทิ บริษัท ปตท. กับ
โครงการ 'ลมหายใจเพื่อน้อง' บริษัท แสนสิริ กับโครงการ
'ZERO DROPOUT เด็กทุกคน ต้องได้เรียน' หรือการร่วมงาน
กับมูลนิธิก้าวคนละก้าวกับกรมอบทุน 'ก้าวเพื่อน้อง' ให้กับเด็ก
เยาวชนชั้นรอยต่อที่เสี่ยงหลุดจากระบบการศึกษา ทำให้ กสศ.
มีงบประมาณเพื่อทำงานสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่ม
ขึ้นราว 236 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4 จากงบประมาณ
ทั้งหมด จากเดิมที่ในช่วงการทำงาน 3-4 ปีแรก มีเพียงงบ
ประมาณทางเดียวจากการจัดสรรโดยรัฐบาล

เหล่านี้ถือเป็นตัวอย่างของการผลิตออกผล
ของข้อมูล ที่นำไปสู่ความร่วมมือตามหลักการ
All for Education ทางการศึกษาให้กับเด็ก
เยาวชนทุกคน หรือการทำให้การศึกษาเป็นกิจ
ของทุกคน ซึ่งทุกคน ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน
สามารถก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการลดความ
เหลื่อมล้ำทางการศึกษาด้วยการระดมทรัพยากร
ร่วมกัน หรือเป็นการลงทุนสร้างหลักประกัน
โอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กเยาวชนทุกคน

ติดตามความ
เคลื่อนไหว
ของ กสศ. ได้ที่

กสศ. น้อมรับฟังความคิดเห็นหรือ
หากมีข้อเสนอแนะ ทุกท่านสามารถ
ส่งข้อความมาพูดคุยกันได้

✉ Content@eef.or.th
และพบกันอีกครั้ง
กับจากใจผู้จัดการ กสศ.
ฉบับที่ 4 ครี